

Folkhälsomyndigheten

tunde.mittak@folkhalsomyndigheten.se

Stockholm 2020-09-01

**REMISSYTTRANDE;
Förslag till föreskrifter om ändring av Folkhälsomyndighetens
föreskrifter (FoHMFS 2014:7) om kunskapsprov
(Ert ärendenummer 02365-2017)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 500 medlemsföretag med runt 8 400 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerat förslag och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Visita avgränsar detta remissyttrande till att avse de föreslagna 1 och 10 §§ i de ändrade föreskrifterna. I övriga delar har Visita inget att erinra eller inga synpunkter.

1 § - Föreskrifternas tillämpningsområde

I den föreslagna paragrafens första stycke anges att föreskrifterna innehåller bestämmelser om kunskapsprov om alkohollagstiftningen för den som ansöker om tillstånd för servering eller provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. I andra stycket föreskrivs att när den sökande är en juridisk person gäller kravet på att genomföra kunskapsprov den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i företaget och är aktiva i serveringsverksamheten.

I de föreslagna allmänna råden till paragrafen anges bl.a. att som personer med betydande inflytande i ett företag bör till exempel räknas aktieägare med betydande aktieinnehav samt att ett betydande aktieinnehav bör – i likhet med 1 kap. 5 §

årsredovisningslagen (1995:1554) – vara om en person innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen, om inte något annat framgår av omständigheterna.

Visita ifrågasätter Folkhälsomyndighetens bedömning i nu aktuella fråga samt förslaget till allmänt råd innebärande att ett innehav av minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i en juridisk person ska medföra att ett betydande inflytande anses föreligga. I bl.a. dåvarande Statens Folkhälsoinstituts kommentarer till den förra alkohollagen (1994:1738) i Handbok Alkohollagen (s. 66) angavs beträffande betydande aktieinnehav att ett riktmärke kan vara 25 procent av aktierna. Denna gräns om 25 procent har även uppmärksammats och lyfts fram i förarbetena till den nu gällande alkohollagen (2010:1622), se SOU 2009:22 s.152 och s. 160. En gräns om 25 procents aktieinnehav för att det ska vara fråga om betydande inflytande måste sägas vara etablerad och tillämpas i de flesta fall regelmässigt av domstolarna vid denna bedömning.

Det är visserligen – som Folkhälsomyndigheten framhåller i sin konsekvensutredning till ändringsförslagen – riktigt att Kammarrätten i Stockholm i domen i mål nr 6088-12 den 22 mars 2013 nämnt att enligt 1 kap. 5 § årsredovisningslagen anses ett aktieinnehav om minst 20 procent av rösterna som betydande. Detta omnämnande skedde dock utan några mer ingående resonemang kring frågan och anfördes som del av skälen för att de i målet två aktuella personerna (med ett aktieinnehav i det tillståndshavande bolagets moderbolag om 16 respektive 5 procent) *inte* kunde anses ha en betydande ägarandel och därmed inte heller ett betydande inflytande i bolagets rörelse. Denna dom kan däremot inte leda till slutsatsen att ett aktieinnehav om minst 20 procent av rösterna skulle medföra att ett betydande inflytande ska anses föreligga. Den frågan prövades överhuvudtaget inte i målet. Det kan här också framhållas att kammarrätten även hänvisar till riktmärket om 25 procents aktieinnehav i den aktuella domen och inte i något avseende uttalar att det riktmärket skulle vara inaktuellt.

Mot ovanstående bakgrund anser Visita att gränsen för ett sådant betydande aktieinnehav som i sin tur medför att ett betydande inflytande anses föreligga inte ska understiga 25 procent.

10 § - Undantag från skyldigheten att göra kunskapsprov

I denna föreslagna paragraf har undantagen från skyldigheten att avlägga kunskapsprov förtydligats i syfte att klargöra att en person som har betydande inflytande i ett bolag med serveringstillstånd och som även har betydande inflytande i ett annat bolag som söker serveringstillstånd ska undantas från kravet på prov. Vidare

föreslås giltighetstiden för ett godkänt kunskapsprov förlängas från tre till fem år för sökande som inte har serveringstillstånd.

Visita har under lång tid och i olika sammanhang framhållit att kunskaper aldrig vare sig kan finnas eller prövas hos en juridisk person som sådan, utan endast hos den eller de fysiska personer som företräder den juridiska personen. Endast fysiska personer kan avlägga ett kunskapsprov. Vår uppfattning är därför att det inte rimligen är avsett att ha någon betydelse genom vilken juridisk person de fysiska personer som omfattas av lämplighetsprövningen enligt alkohollagen ansöker om serveringstillstånd. Vi anser därför att undantagen från alkohollagens krav på kunskapsprov redan idag omfattar de fysiska personer som uppfyller förutsättningarna för undantag, oavsett i vilken juridisk person en ny verksamhet med serveringstillstånd är tänkt att bedrivas. Av dessa skäl välkomnar Visita de föreslagna förtydligandena i dessa avseenden i paragrafen.

Visita ser positivt även på förlängningen av giltighetstiden för ett godkänt kunskapsprov från tre till fem år för sökande som inte har serveringstillstånd.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist Branschjuridik